Ч2016
201

АҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
М.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. М.АУЕЗОВА

«М. ӘУЕЗОВ - ЖАҢА ДӘУІР ДАНЫШПАНЫ»
АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ

ЕҢБЕКТЕРІ

М. Әуезов - жаңа дәуір данышпаны
110 жыл
М. Ауезов - гений нового времени

ТРУДЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«М. АУЕЗОВ - ГЕНИЙ НОВОГО ВРЕМЕНИ»

Шымкент 2007

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
М.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. М.АУЕЗОВА

М. ӘУЕЗОВТІҢ 110-ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН «ӘУЕЗОВ ОҚУЛАРЫ - 6»: «М. ӘУЕЗОВ – ЖАҢА ДӘУІР ДАНЫШПАНЫ» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ

ЕҢБЕКТЕРІ

ТРУДЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ «АУЕЗОВСКИЕ ЧТЕНИЯ - 6»: «М. АУЕЗОВ – ГЕНИЙ НОВОГО ВРЕМЕНИ», ПОСВЯЩЕННОЙ 110-ЛЕТИЮ М. АУЕЗОВА

ТОМ 8

15-16 караша 2007

Секция: Жаһандану кезеңінде экономиканы дамытудың экологиялық - экономикалық мәселелері

Секция: Эколого-экономические проблемы развития экономики в условиях глобализации

ШЫМКЕНТ - 2007

ББК 83.3
Э 82

Э 82

«М. Әуезов – жаңа дәуір данышпаны» = «М. Ауезов – гений нового времени». Халықаралық. ғыл.-тәж. конф. – Шымкент: М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті, 2007 ж. 8 том. 224-бет

ISBN 9965-857-29-6

«М. Әуезов – жаңа дәуір данышпаны» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның 8 томына жаһандану кезеңінде экономиканы дамытудың экологиялық - экономикалық мәселелері жөніндегі еңбектер енгізілді.

В 8 томе трудов Международной научно-практической конференции «М. Ауезов – гений нового времени» раскрываются эколого-экономические проблемы развития экономики в условиях глобализации.

ББК 83.3

Редакция алқасы: Бишімбаев У.Қ. – төраға, университет ректоры, ҚР ҰҒА академигі, т.ғ.д., профессор; Протопопов А.В. – төраға орынбасары ҒЗЖ және ХҚ жөніндегі проректор, т.ғ.д., профессор; Ысқақов Т.Ө. – төраға орынбасары, Ә және ТЖ жөніндегі проректор; Тілебаев М.Б. – төраға орынбасары, Инновациялық іс-әрекет жөніндегі проректор; Нұрлыбекова Ә.Б. – ҒЗБ директоры, Ы.Алтынсарин атындағы ҚБА академигі, п.ғ.д., профессор; Сабырханов Д.С. – Оқу ісі жөніндегі проректор, т.ғ.д., профессор; Жақыпбеков С.Ж. – Педагогикалық мәдениет институтының директоры, э.ғ.д., профессор; Оразов И.О. – Жаратылыстану-педагогикалық институтының директоры, ф.-м.ғ.к., доцент; Тілеубердиев Б.М. – Филология институтының директоры, ф.ғ.д., доцент; Қобланов Ж.Н. – Дене тәрбиесі және туризм институтының директоры, п.ғ.к., профессор; Битеміров Қ. – Заңтану және халықаралық қатынастар институтының директоры, з.ғ.к.; Ниязбекова Р.Қ. – Экономика және қаржы институтының директоры, э.ғ.д., профессор; Назарбекова С.П. – Технологиялық институттың директоры, х.ғ.д., профессор; Әбдірашев С.Ж. – Техникалық институттың директоры, т.ғ.к., доцент; Тұрманбеков Т.А. – Ақпараттық технологиялар институтының директоры, ф.м.ғ.д., профессор; Надиров К.С. – Мұнай және газ институтының директоры, х.ғ.д., профессор; Кенжалы Т.Д. – Агроөнеркәсіп институтының директоры, э.ғ.к., доцент.

ISBN

ISBN 9965-857-29-6 © М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті, 2007ж.
© Южно-Казахстанский государственный университет им. М. Ауезова, 2007г.

ӘОЖ 631.11:330.564.224 (574.5)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ АУЫЛ АУМАҚТАРЫНДАҒЫ ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМЫТУДЫҢ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН ОНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІН ШЕШУ ЖОЛДАРЫ

Ғ. Е. Керімбек
М.Әуезов атындағы ОҚМУ, Шымкент, Қазақстан

Резюме
В данной статье на основе анализа тенденции и этапов развития регионального предпринимательства в сельском хозяйстве РК рассмотрены пути решения основных проблем.

Summary
In giben article on the basis of the analysis of tendencies and stages of development of regional business in agriculture RK ways of the decision of the basic problems are considered.

Ауыл аумақтарда кәсіпкерліктің дамуы - өз кезегінде ауыл шаруашылық экономикалық өсуінің кепілі. Сондықтан да мемлекет тарапынан кәсіпкерліктің құқықтық базасы мен дамуын қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасауды қажет етеді.

Кәсіпкерлік үлгі экономикалық даму үшін негізгі фактор және экономикалық өсудің шегі болып табылады.

Бұл шағын кәсіпкерлікті былайша түсіндіреді:

- бәсекелі ортаны қалыптастыру;
- нарықтарды отандық тауарлар және қызмет көрсетулермен толық қамтамасыз етуге қабілеттенеді;
- салық салынатын базаны кеңейтудің нәтижесінде бюджетті толықтыруға ықпал етеді;
- тұрақты қоғамның негізі ретінде орта класты қалыптастырудың көзі болып табылады;
- жұмыспен қамтылу және басқа да әлеуметтік мәселелерді шешуге бейімделеді.

Жоғарыда аталған шағын кәсіпкерліктің ерекшеліктеріне сәйкес мемлекет кәсіпкерлік белсенділікті ынталандырудың жеткілікті тиімді және икемді әдістерін табуы қажет. Белсенді мемлекеттік қолдау ауылдық кәсіпкерліктің тұрақты дамуына ынталандырады.

Ауыл шаруашылығы кәсіпкерлігі қайта құрудың жалпы кезеңінен өтті.

Бірінші кезеңнің қорытындысы бойынша Қазақстанның аумағында жүргізілген аграрлық реформалауда жаңа жер құрылыстары, көп укладты шаруашылық және меншіктің әр түрлі нысандары болып табылатын негізгі шектері қалыптасты.

Аграрлық реформаның *екінші кезеңі* әлеуметтік-экономикалық түрлендірудің дағдарыстық орын кезеңімен сипатталады. Бұл кезеңде ауыл кәсіпкерлігіне жаңа серпін қажет болды, аграрлық секторды эволюциялық дамытуға мемлекеттік экономикалық қолдампаздық арқылы қамтамасыз ету. Айта кету керек, сауда-сатып алу қызметтерінен айырмашылығы, нарыққа өтудегі әділетсіз басымдылықтардың шарттарында және соңғы жылдары қоғамның белгілі бір бөлігі елеулі және негізсіз табыстарды әкелді, шаруаның кәсібі үстеме пайда әкелмей, қиындықпен еңбек етті.

Қазақстанда соңғы кездері шағын кәсіпкерлікті дамыту мынандай негізгі себептер бойынша көкейтесті қажеттіліктерден тұрады:

- біріншіден, қала және ауылдық баламасыз алмасуы және еңбекке ақының төмен болуынан ауыл тұрғындары жеке шаруашылықтарды дамытуға белсенді араласты. Елді жеке қосалқы және шаруа қожалықтары ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемінің жартысын өндіреді. Біракта жеке сектор өзінің өнімдерін өткізуде қажетті тәжірибелерді білмейді. Сонымен бірге, жеке кәсіпкерлердің техникалық қызмет көрсетуде күрделі техника және құрал-жабдықтарды пайдалана алмауы және өндірістің қазіргі жетілген технологияларын енгізуде қажеттіліктері артты. Өнімді өткізу және бұл қызметтерді көрсету

2000 жылдан бастап ауылдық кәсіпкерлікті жеңілдікті несиелендірудің нақты бағдарламаларын жасау жүзеге асырылды, сонымен қатар республикалық және жергілікті бюджеттен арнайы қаражаттар бөлу және бөлінген несиелердің арзандау болуы қарастырылды.

Сонымен бірге арзандату механизмі ауыл кәсіпкерлігін несиелендіретін банк мекемелері үшін ынталандыру сипатында болуы қажет.

Бүгінде коммерциялық банктер негізінен сауда-сатып алу операцияларын немесе ірі тауар өндірушілерді несиелендіруге бағдарланған.

Кәсіпкерлікті қаржы-несиелік қолдау саясаты ауыл кәсіпкерлігін қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді несиелендіруге, аграрлық сектордың басымдық салаларында жеңілдетілген ставкаларды қолдану және аумақтық деңгейлерде несие серіктестіктерінің кепілдік қорларын құруға бағытталуы қажет.

Мемлекеттің кәсіпкерлікті қолдау саясаты, сонымен қатар несие серіктестіктерін, несиелендірудің жәрдем қорларын, шаруалардың несие қорларын құруды ынталандыруы қажет, тәжірибеде көрсеткендей, мұндай құрылымдар ауыл несиесін ұйымдастырудың ең тиімді нысандарының бірі болып саналады. Мұндай тораптарды құру кезінде несие серіктестіктері заңды түрде олардың статустарын, атқарымдылық тәртіптерін жасауға, жарғылық капиталын қалыптастыру үшін ұзақ мерзімді жеңілдетілген несиелер бөлудің қажеттілігін анықтауы қажет.

Республика бойынша екінші деңгейлі банктердің ипотекалық несиелендіру қызметтерін және жергілікті қаржы ресурстарын пайдалануды дамыту қажеттілігі туындайды. Бірақ, әзірге ауыл шаруашылығының шағын кәсіпкерлігі банктік мүдде жүйелерінен тыс қалуда, ал ол негізінен өтімділік кепілдік базалардың қалыс қалуынан болып отыр.

Осыған орай ауыл тұрғындарын қолдаудың негізгілері ретінде лизингті несиелерді, франчайзинг және қолдаудың басқа түрлерін ұсыну. Лизингті операцияның механизмі лизинг қорларына бағытталған басқаруды тікелей тауар өндірушілерге беру, себебі олар өздеріне жеткізушілерді таңдау құқығы болуы тиіс, сонымен қатар мамандандырылған лизингтік компаниялардың құрылтайшылары жарғылық капиталға салым түрінде қаражаттарды енгізеді.

Шағын кәсіпкерлікті жеделдетіп дамыту үшін тікелей инвестицияларды белсенді тарту басты орын алады. 1998 жылдан Қазақстанда ауылдың шағын кәсіпкерлігін несиелендіру бағдарламасы ЕЖДБ-нің (Европа жаңғыру және даму банкісі) заемы бойынша (77,5 млн. доллар) және АДБ-нің (Азия даму банкі) несиелік желісі бойынша (55,6 млн. доллар) жүзеге асуда. Бұл бағдарламалар шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры арқылы іске асырылуда.

Сондықтан, қаржы-несиелік және инвестициялық қолдау ауылдық кәсіпкерлікті келесі негізгі бағыттар мен нысандар бойынша жүзеге асуы қажет:

• ауыл шаруашылығының басымдық салаларын жеңілдікті пайыздар және тендерлерді қолданумен несиелендіру;

• инвестициялар үшін айрықша экономикалық, құқықтық және саяси режимдер құру;

• шағын кәсіпкерлік субъектісіне екінші деңгейлі банктер ұсынатын несиелерді кепілдендіру қызметін енгізу және дамыту;

• коммерциялық банктер, басқа да қаржылық институттармен әлеуетті инвесторларды ынталандыру механизмін жасау;

• ипотекалық несие, лизинг және франчайзингті дамытуды ынталандыру;

• ауыл тұрғындарына несие серіктестіктерін, фермерлердің несие қорларын және басқа да кооперативті негізде құрылымдарды құруды көтермелеу.

Аграрлық секторда шағын кәсіпкерлікті қолдау үшін қаржылық ресурстардың көздері мынадай болуы мүмкін:

• мемлекеттік және жергілікті бюджет;

• республикалық, аймақтық, аудандық деңгейдегі арнайы мемлекеттік бағдарламалар. «Ауыл шаруашылығын қаржылық қолдау» қоры қаржысын қолданатындар;

• «Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» арқылы жүзеге асатын тікелей шетелдік инвестициялар;

• халық қаражаттарын салым түрінде шоғырландыратын коммерциялық банктер;

• кооператив негізіндегі арнайы ауыл шаруашылық институттары, несие серіктестіктері түріндегі бос қаражаттарды жұмылдырушы;

• агробизнес кәсіпорындары;

• сақтандыру ұйымдары, зейнетақы қорлары және басқа да экономикалық институттар;

• жеке несие берушілер және басқа да.

Мемлекет қызметіндегі екінші бағыт – шағын кәсіпкерлікті қолдаудың инфрақұрылымын қалыптастыру және дамыту. Шағын кәсіпкерлікті қолдаудың инфрақұрылымы – «шағын кәсіпкерлік субъектісінің атқарамдылығын және дамытудың жалпы шарттарын қамтамасыз етуді құрайтын немесе қолданылатын ұйымның кешені, оған коса ұйымдарға өз қызметтерін көрсете отырып жәрдемдесу, маркетинг және менеджмент саласында ақпаратпен қамтамасыз ету, шағын кәсіпкерлікті коммерциялық негізде материалды-техникалық, қаржылық және басқа да ресурстармен қамтамасыз етуді қолдау».

Аталған кәсіпкерлікті басқарудың көпдеңгейлі жүйесінің атқарамдылығының өзі шағын кәсіпкерліктің инфрақұрылымы болып табылады. Бірақ, ауыл шаруашылығында инфрақұрылымға қатыстылар: материалдық-техникалық жабдықтаудың, ауыл шаруашылық өнімдерін өткізудің, өсімдік шаруашылығының өнімдерін сақтау және қайта өңдеудің, мал дәрігерлік алдын-алу қызметтерінің инфрақұрылымы.

Шағын кәсіпкерлікті қолдаудың нарықтық инфрақұрылымы ауыл кәсіпкерлігінің белсенді қызмет атқаруына ықпал ететін бірден-бір буыны.

Кәсіпкерлік қызметті өз алдына бастаған тұлғаларға кеңес беру қызметтері қажет, бірақ оларда ондай мүмкіндік жоқ. Құқықтық қызмет көрсету инфрақұрылымы нашар дамыған. Бұл әсіресе нотариаттық іс-әрекеттерде келісімдерге қол қою, мүліктік құқықтарын рәсімдеу кезінде өте қатты байқалады.

Сондықтан, жетілген шаруашылықтарда мемлекеттің рөлі мен қызметтері аграрлық өндірістерді дамытуға әсер етуі бойынша өзгереді. Нарықтық шаруашылықты реформалау қажеттілігін қанағаттандыру – қайта құру процестерінің негізгі элементтері.

Аграрлық саясаттың аталған мәселелерін шешудің жоспарларында ауылдық кәсіпкерліктің нарықтық инфрақұрылымын дамыту және тұрақтандыру үшін шарттарды құруға бағытталуы қажет және мына бағыттар мен міндеттер бойынша толық негізделген болуы керек:

1. Шағын кәсіпкерлікті дамыту қорының филиалдарын барлық аумақтар мен облыстарда құрылуы. Қордың және оның аймақтық филиалдарының құрылымы міндетті түрде қаржылық, заңдылық, маркетингтік, ақпараттық және басқа да қызметтерді көрсету бойынша бөлімшелері болуы қажет.

2. Несие серіктестіктері, фермерлерді несиелендіру қоры, ипотекалық несие қорларының тораптарын құруға бағытталған іс-шаралар кешенін жүргізу.

3. Машина-тенологиялық станция, ауыл шаруашылық техникалары мен жабдықтарын жалға беру пункттерін құру. Лизингті қатынастарды не үшін дамыту қажеттілігі, отандық және шетелдік компаниялардың капиталдарын, қарыз қаражаттарды, мемлекеттік кепілдіктің мүмкіндіктерін пайдалана алу, қабылданған экономикалық тетіктер мен қаржылық үлгілерді құру жолдары, МТС құру және бекіту жұмыстарына отандық машина құрылыс кәсіпорындарын тарту қажет.

4. Мамандандырылған агроөнеркәсіп биржа қызметтерін белсендіру. Жақын көздердегі технология – заңдылық базаларға астықты форвардты және фьючерсті келісімдермен саудалауды енгізу бойынша жасау керек.

5. Ауыл шаруашылық өнімдерін сақтау және қайта өңдеу бойынша көтерме азық түлік нарықтарын және дайындау ұйымдарының таратылған тораптарын дамыту және құруды ұйымдастыру.

6. Ғылыми-технологиялық қолдау бойынша консалтинг орталығын құру, ақпараттық, маркетингтік, бухгалтерлік, құқықтық қызметтер көрсету, мамандарды дайындау және қайта дайындау жөніндегі оқу мекемелері.

Үшінші бағыт – кәсіпкерлікті ақпараттық қолдау. Аграрлық экономикада жүргізілген реформалардың тиімділігінің жетіспеушіліктері, көбінесе ақпараттық инфақұрылымның жан-жақты түсіндірілмеуі байқалады. Өндірістің барлық бөлімдерінде және нарықтарда аграрлық өнімдер тұрақты түрде және жеткілікті ақпараттар жетіспейді. Өндірушілердегі жетіспеушіліктер, тұтынушылардың арасында да кездесіп отырды, яғни нарықтың жай-күйі, биржа, кедендік қызмет, аукцион, қайта өңдеуші кәсіпорындар, сатылған өнімдердің саны мен сапасы, бағасы, жасалып жатқан мәмілелер қалыс қалды. Сондықтан, Қазақстанда аграрлық нарықтың сиымдылығы мен сұранысын зерттеу жөніндегі құрылымдар қалыптаспады, нарықтық ақпаратпен жабдықтаудың мемлекеттік жүйесі ұйымдастырылмады.

Нарықтық ақпараттарды білу, меншікке иелік етуге қарағанда көбірек маңыздылау. Сол себепті Қазақстанның ауыл шаруашылығында ақпараттық инфрақұрылымды кәсіпкерлерге аграрлық өнім нарықтары туралы ақпартатты жинақтау, тарату және талдауға көмектесу қажет.

Ақпарттық қамтамасыз ету болашақта кәсіпкерлерге нарықтың мазмұнын, өндірісті жетілдіру және азық-түлікпен қамту, бизнесті ұйымдастыруда жаңа жүйелер мен жолдар ашуға мүмкіндік береді.

Ғылыми-технологиялық орталық құру қажет, ғылыми-зерттеу институттары, университет және институт мекемелері кәсіпкерлермен ынтымақтастық, патенттік ақпаратты тарату, мемлекеттік зерттеулерді коммерциялау – кәсіпкерлерді ақпараттық қолдау әдістерінің толыққанды тізімі бола алмайды, атап айтқанда:

- экономикалық дербес шаруашылық субъектілерін қалыптастыру, өндірушілер сату-сатып алу жөнінде шешімдердің негізділігін қабылдауы;
- өнімнің ұсынысы мен сұранысын тұрақтандыру, өнімді өткізуде, тиеуде және сақтау кезінде жоғалтуларды азайту;
- дамыған аграрлық өнім нарықтарын қалыптастыру үшін жағдай жасау, шетелдік аграрлық өнім нарықтарымен өзара байланыстарына бейімдету;
- Қазақстан кәсіпкерлерінің аграрлық өнімдердің халықаралық саудаға қатысуы жөнінде шешімдердің негізділігі үшін қолайлы жағдайлар туғызу.

Мемлекет қызметінің төртінші бағыты – нормативті құқықтық базаны жетілдіру. Әлемдік тәжірибе көрсеткендей, шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау тек шағын кәсіпкерлік субъектілерін тіркеу жөніндегі мәселелерді, салық салу, несие беру және басқа да сұрақтарды шешіп қана қоймай, сонымен қатар заңды түрде реттеу, әлеуметтік-экономикалық және құқықтық мәселелерді, жекелеген әлеуметтік топтардың қызметтерін және орта кластың негізін қалауды қамтамасыз етеді. Осы жөнінде қабылданған заңдардың қатарына «Шаруа қожалығы жөнінде», «Жеке кәсіпкерлік туралы», «Шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау» және «Өндірістік кооператив жөнінде» Заң күші бар Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлықтарын атауға болады.

Қазақстанда шағын кәсіпкерлікті қолдау және қорғау жөнінде заңды база қалыптасты деуге болады, бірақ кәсіпкерліктің экономикалық шарттарына толық орнығып болған жоқ.

Ауылда фермерлік кооперацияны дамыту үшін қажетті заңды базалар жетіспейді. Ауылдық кәсіпкерлер өз күштерімен мұндай мәселелерді шешуге қаражаттың жетіспеуінен, материал мен техниканың жоғары құндылығынан, қайта өңдеуші кәсіпорындардың өндіріс орындарынан бөлектеніп монополиялануы пайда болады.

Сонымен бірге жақында ғана құрылған «Оңтүстік» әлеуметтік кәсіпкерлік корпорациясы облыс экономикасын дамытуда және бәсекеге қабілетті болу үшін бірқатар міндеттерді атқаруды көздеп отыр.

МАЗМҰНЫ / ОГЛАВЛЕНИЕ

ЖАҺАНДАНУ КЕЗЕҢІНДЕ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМЫТУДЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

М. Б. Абдрахманова
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПО ИНВЕСТИЦИИ В ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЕ 3

Т.А. Айдаров, В.М. Карибов, Н.А . Сарыпбекова
ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ МАРКЕТИНГОМ В ПТИЦЕВОДСТВЕ 4

Т.А. Айдаров, Д.А. Куттыбаева, Н.А. Сарыпбекова
ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ФАКТОРА В АПК 10

Ж. Андреева
МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ОЦЕНКИ ПРЕДПРИЯТИЙ 14

Аппаз Әсет
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЫЛЫСЫНЫҢ КЕЙБІР ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ 16

С.Ш. Ауелбаев, Б.С. Құлбайтегі
ҚР-ДАҒЫ БЮДЖЕТАРАЛЫҚ ТРАНСФЕРТТІК ҚАТЫНАСТАРДАҒЫ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕР 21

Н. Гадецкая, А. Дарибаева
РЫНОК ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ РК: МАРКЕТИНГОВЫЙ АСПЕКТ 24

Е.Ж. Ешаманова, Д.А. Кумисбекова
КАЗАХСТАН В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ 29

Г.М. Жанабаева
ҮН НАРЫҒЫНЫҢ МАТЕМАТИКАЛЫҚ МОДЕЛЬДЕУ ӘДІСІН ҚҰРУДА БАҒАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛЫН ТАҢДАУ 34

А.Н. Жилдикбаева
АГРАРНЫЙ СЕКТОР, КАК ОДИН ИЗ ГЛАВНЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА 38

Д.А. Жошыбаева, З.А. Бигельдиева
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ 41

Н.Е. Жұлдызбаев, Г. Хұдайбергенова
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ИПОТЕКАЛЫҚ НЕСИЕЛЕУДІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ 44

Д.К. Ибраева, Б. Қозбахов
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНДА КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМЫТУ ЖОЛДАРЫ 50

Д.Қ. Ибраева, А.А. Перналиева
ЕЛІМІЗДЕГІ МАҚТА САПАСЫНЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІНЕ ӘСЕРІ 53

М.К. Измбергенова
АНАЛИЗ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ПРРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА 57

Г.А. Иманова, Н.Р. Турсынкулова
РОЛЬ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО АУДИТА ПРИ ЭФФЕКТИВНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ 60

Г.Б. Исатаева
КОНКУРЕНТНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ХЛОПКОВОГО КЛАСТЕРА 62

Н.М. Қалманова, З.К. Касымова
АӨК ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІ ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ 66

Д. М. Касымбекова, Б.А. Рахметов, Р.С. Кембаева
ОБНОВЛЕНИЕ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ КАК ОПРЕДЕЛЯЮЩИЙ ФАКТОР ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ 69

D. Kuloğlu
TAIWAN's ECONOMIC DEVELOPMENT "THE ROLE PLAYED BY SMEs IN ECONOMIC DEVELOPMENT" 73

Ғ. Е. Керімбек
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ АУЫЛ АУМАҚТАРЫНДАҒЫ ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМЫТУДЫҢ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН ОНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІН ШЕШУ ЖОЛДАРЫ 78

Л.П. Колотаева, Н.Н. Джумагулов
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ДИСТРИБЬЮТЕРСКИХ КОМПАНИЙ В РАЗВИТИИ ОПТОВОЙ ТОРГОВЛИ В РК 83

Ж.Б. Куватбекова, С.Н. Бурлаченко
БЮДЖЕТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ СОЦИАЛЬНО - ЭКОНОМИЧЕСКИМ РАЗВИТИЕМ 87

Л.А. Кулакова, Г.И. Абдикеримова
РОЛЬ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ, КАК ОСНОВНОГО ВИДА ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН. 90

Г. Қыдырбек, Г.И. Абдикеримова
ҚАЗАҚСТАН АЙМАҚТАРЫНЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН АНЫҚАЙТЫН ФАКТОРЛАР 93

Ж.Ш. Кыдырова, М.Ж.Токтибаева
АНАЛИЗ СИТУАЦИИ НА РЫНКЕ УСЛУГ СРЕДНЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ 99

А.Т. Мергенбаева
НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАДАҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫМЕН ҚАМТАМАСЫЗДАНДЫРУ ЖҮЙЕСІН РЕФОРМАЛАУДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕЛЕРІ 101

А. Ш. Муздыбаева
ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА КУРСЫ МИРОВЫХ ВАЛЮТ 104

Г.А. Мырзалиева
ҚАЗАҚСТАНҒА ВЕНЧУРЛЫҚ ИНВЕСТИЦИЯ ТАРТУ МӘСЕЛЕЛЕРІНЕ ТАЛДАУ 108

Е. Нарбеков
ЕКІНШІ ДЕҢГЕЙЛІ БАНКТЕРДІҢ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ НЕСИЕЛЕРІН ЖЕТІЛДІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ 110

Р.К. Ниязбекова, Л.П. Колотаева, Ш.Т. Молжигитов
ТЕНДЕНЦИЯ ИЗМЕНЕНИЯ ЦЕН НА НЕДВИЖИМОСТЬ В РК 113

Р.К.Ниязбекова, С.Сейтхан
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НЕФТЕДОБЫВАЮЩЕЙ И НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН. 118

Г.И. Нұржанова
АУЫЛ АУМАҚТАРЫН ДАМЫТУ- «ҚАЗАҚСТАН- 2030» СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ ҚҰРАМДАС БӨЛІГІ 123

Г.И. Нұржанова
СЫРТҚЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТТАҒЫ АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ 127

Н.К. Нурланова, Ж.С. Жаркимбекова
УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ 129

Н. Оңғаров
ЭКОНОМИКАЛЫҚ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ АҚПАРАТТЫҚ НЕГІЗІН ҰЙЫМДАСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ 134

Г. Раисова, Б. Исахов
РОССИЯ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САЛЫҚ ЖҮЙЕСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 137

О.С. Сабден, Г.Ж. Уразбаева
АНАЛИЗ И СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ МИГРАЦИИ РАБОЧЕЙ СИЛЫ В СТРАНАХ ДАЛЬНЕГО И БЛИЖНЕГО ЗАРУБЕЖЬЯ 138

О.С. Сабден, Г.Ж. Уразбаева
ПРОГНОЗЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН 144

В. Х. Сайденова
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН 148

Н. Т. Сайлаубеков, А.С. Кыдырбекова
РАСЧЕТ РИСКА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ЦЕННЫХ БУМАГ 151

А. Сатыбалдиева
МЕМЛЕКЕТТІК БЮДЖЕТТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ КЕЙБІР ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ 156

Л.Б. Сейдалиева
БАНКОВСКАЯ СИСТЕМА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ 159

Д.Д. Суннатова, А.М. Мушрапилов
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ КРЕДИТОВАНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ 163

Б.М. Тагаев, А.Ж. Турметова, Р.Е. Тютебаев
ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ГОСУДАРСТВ ЦАР 166

Б.М. Тагаев, А.Ж. Турметова , Р.Е. Тютебаев
РАЗВИТИЕ ЭКОНМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ В СТРАНАХ ЦАР В УСЛОВИЯХ ГЛОБОЛИЗАЦИИ 169

С. Таскымбаева
МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ И РАЗВИТИЕ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ СТРАН СНГ 172

А. Темирханова
ЭКОЛОГО - ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ 177

А.Т. Тлеубердинова
МАРКЕТИНГ И ПРОДВИЖЕНИЕ КАЗАХСТАНСКОГО ТУРИСТСКОГО ПРОДУКТА 183

А.С. Тулеметова
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ В УСЛОВИЯХ КАЗАХСТАНА 187

L.B. Seidalieva
BANKING SYSTEM OF KAZAKHSTAN IN CONDITION OF GLOBALIZATION 190

N. Yüzbaşioğlu, Ş. Şenturan
THE ROLES OF STRUCTURES OF THE ORGANIZATIONS IN STRATEGIC MANAGEMENT 193

Г.Х. Умарова, М.К . Измбергенова, Г.А. Мауленбердиева
АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ 198

Н.А. Умбеталиев
ПРОБЛЕМЫ РЕФОРМИРОВАНИИ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ 200

А.С. Шайнуров
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ УЧАСТИЯ СТРАН В ВТО И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО МАКСИМИЗАЦИИ ВЫГОД ДЛЯ КАЗАХСТАНА 205

С. Шатылович, В. Шерстюк
РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНФЛЯЦИИ КАК ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТАБИЛЬНОСТИ 211

А.Ю. Юсупов
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРИЧИНЫ РАСПАДА СССР 214